

צרפת

כמו בימי הבינים

היה זה ה'14 בפברואר 1944. ד"ר פריץ פינגלי ואשתו אנגי, שברחו מאוסטריה ב-1938, הועלו על מכונית משא, ברון לגרמניה הנאצית.

במשך שש השנים שחיו בעיירה הקטנה ליד גרנובל, דרום צרפת, הצליחו להסתתר, ד"ר פינגלי אף אסף חוג לקוחות, נודע חיש כ"רופא הזר". כניעת צרפת ב'1940 לא שינתה את מעמד הפליטים היהודים. גרנובל ושאר האזור הדרומי של צרפת נמסרו לידי האיטלקים. משפתח פינגלי הרגישה את עצמה בטוחה, הולידה שני ילדים: רוברט, ב'1941 וג'ראלה, כעבור למעלה משנה. שני הילדים נימולו, לפי כל כללי הרחוק היהודית.

ב'1944 הוחלף הכיבוש הנוח של האיר טלקים בזה של הגרמנים. התורים כינלו נש" לחו לכבשני המוות. חמשה ח דשים לפני כן, הספיק האב להכניס את בניו לבית ת" נוקות קתולי, לא הרחק מגרנובל. "אם פעם יעצרו אותנו" אמר אז לירידה, "אני רוצה שבני ימסרו לידיים נאמנות, עד שנשוב". בחיק שחור הכניס כמה תכשיטים וגימיות, מסרו לאחר משכניו, בבקשה שידאג כי יגיע לידי בני משפחתו, אם יאונה לו כל רע. כש" מו של האיש הקרוב לו ביותר רשם: משה רוזנר, פלשתינה.

מכתב ממרחקים. למחרת המעצר, העבירה הידידה את שני הילדים לגניורת של נוטרדאם דהציון. אולם מאחר שהמג" זר היה מיועד לבנות בלבד, מסרו הגניורת את שני הילדים לאנטואנט ברן, מנהלת ה" מוסד ליתומים של עיריית גרנובל, אשר אצ" לה היו כבר 10 ילדי יהודים.

עם תום המלחמה, הופיעו משפחות היל" דים, קיבלום בחורה. רק שלושה נשארו אצל אנטואנט ברן: ילד שאמו ויתרה עליו ושני האחים פינגלי שהוריהם נספו. אולם גם ל" ילדים היתה משפחה שתבעה אותם חזרה. כבר בתחילת 1945 שיגרה אחת מאחיותיו

חוטפת אנטואנט ברן

גם הכנסיה

של פריץ פינגלי, מרגרט פישל, שהיגרה ל" ניוזילנד, מכתב אל ברן, ביקשה כי תח" יורם אליה.

הצרפתיה התעלמה תחילה מן המכתב, אך לבסוף השיגה כי מאחר שהצעיר שבילדים אינו אלא בן שנתיים וחצי, לא נראה לה כי יוכל לנטוע למרחקים כה גדולים. מרגרט פישל פנתה לראש העיר, לצלב האדום, ל" קונסול הבריטי; באוגוסט 1946 קיבל אף ג'ורג' בידו, שר החוץ הצרפתי, בקשה ממ" שלת ניוזילנד שיתר את סיבות סירובה של ברן לחזיר את הילדים. "עצ" בהתי חוקי. אנטואנט ברן הת"

* מסדר כמורה קתולי שנוסד ב'1842 על" יו שני אחים יהודים משומדים, תיאודור ואלפונס רטיסבוך, אשר שמו להם למטרה לפג"ל באופן מיוחד בתוך הקהילות היהודיות.

יודים יהודית ומשה רוזנר - היא אם רחמניה

של הנצרות. בשנת 1858 הטבילה משרתת קתולית את בנה החולה של משפחת מורי" טרה היהודית בבולוניה, איטליה, מבלי שה" הורים ירגישו בכך. כעבור כמה שנים, כא" שר נודע על כך, תבעה הכנסיה את הנפש השייכת לה, ובפקודת האפיפיור פיוס התשי" עי, נלקח הילד מהוריו. הוא הונח עלי"י הכנסיה, נתקבל כנומר, מת לפני כמה שנים בכנסיה ברומא.

אולם מאז, השתנה מעמדו של האפיפיור בעולם. שוב לא היה ראש של מדינה חילו" גית, לא כל הקתולים היו כה אוקים וקני" אים כפי שהיו אז. הכנסיה עצמה נחלשה: בישוף גרנובל למשל, פרסם בהסכמת ההג" מון של ליון, צרפת, קוליקורא לכל הקתור לים שימסרו למשטרה את כל הידוע להם על מקום המצאם של הילדים פינגלי. אך ללא העעלי. לאנטואנט ברן היו יותר מדי אוד" דים בשורות הכנסיה. שבבילם היה זה תסקיד קדוש להציל את הילדים מידיים יהודיות - ביחוד לאחר שהילדים סיבלו רק חינוך קתור ל" והודיעו כי אינם רוצים לעזוב את הנצ" רות או לנטוע לישראל.

כמרים במחותרת. כאשר אך הבאה השאלה בפני בית המשפט, העבירה אנטו" אנט את שני האחים לפנימיה קתולית בפריז, שם נרשמו בשמות בדויים. משם העבירה אר" תם, לפני תשעה חודשים, לבית-ספר ב" מרסיי. ראש המינור המקומי של מסדר נר" טרדאם דהציון שיכנעה את מנהל בית-הספר להוציא להם תעודות זיהוי מזויפות, כל אחת בשם אחר.

אך לרוע מזלם של הכמרים, פורסמה תמונה של מקהלת בית-הספר באחד העתו" גים המקומיים. בין הזמרים עטופי-הגלימות הלבנות: שני האחים רוברט וג'ראלה. כש" הופיע משה קלר בשערי בית-הספר, נתגלה כי הילדים כבר הורחקו. בית-המשפט הוציא פקודת-מעצר נגד ראש המינור ומנהלי בית" הספר.

בינתיים נרשמו האחים, שוב בשמות בדו" יים, בבית-ספר אחר, בקצה השני של צרפת. המנהל שניחש את זהותם, מסר עליכך למש" טרה. אולם טרם יכול היה מישהו לבוא ול" קחתם, שוב נעלמו. הפעם פסקה סבלנותו

עלמה מכל ההתערבויות. היה מגוי וגמור אתה כי שני הילדים ישארו אצלה: היא ער" כה להם טכס טבילה, המקביל לטכס המילה של הדת היהודית. מאותו רגע חדלו האחים להיות נושא למריבה פרטית, הפכו קנינה של הכנסיה הקתולית.

בינתיים עברה תביעתה של משפחת פי" נלי לבתי המשפט הצרפתיים. יהודית רוזנר, אחות הד"ר פינגלי שעלתה לישראל, מונתה עלידי יתר בני המשפחה כאפוטרופוס. תב" עה את החזרתם. אולם רק בס"ף 1950 הכיר בית המשפט של גרנובל בזכותה כאפוטרופוס. הוציא פקודה למסור לה את הילדים.

אנטואנט ברן הגישה מיד ערעור. המאבק המשפטי נמשך קרוב לשנתיים. ביוני 1952 פסק בית המשפט לערעורים של גרנובל כי על אנטואנט ברן למסור את האחים פינגלי לידי משה קלר, מהגנס יהודי, תושב גרנו" בל, ידיד משפחת רוזנר, עלמנת שיעבירם לדודתם במדינת ישראל.

כעבור חודש, ניגש משה קלר, בליזוי מפקד המשטרה המקומי ונציג של בית המשפט, לביתה של ברן. אולם שם נאמר לו כי הגב" רת יצאה לחופשה מבלי להשאיר כל כתובת. היתה זו התחמקות ברורה ממילוי ההוראה שניתנה עלידי בית-המשפט; צעדה של ברן הוכרו כצעד בלתי-חוקי, היא הואשמה ב" חטיפה, ישירה או בלתי-ישירה, העלמת ה" ילדים מאלה שלידיהם היה עליה למסרם."

תפקיד קדוש. עתה לא היתה אנטו" אנט בודדה במאבקה. עלידי הטבלת הילדים, רכשה לעצמה את אהדתם הפעילה של רבבת קתולים אדוקים, ארגונים ומוסדות שהיו מ" סוגלים לעזור לה בהעלמת הילדים מקרו" ביתה היהודיים.

אמנם נזכר בפירוש כי הכנסיה הקתולית מתנגדת להטבלת ילדים ללא הסכמת הורי" הם או אפוטרופסיהם, אלא אם קיימת סכנה חמורה לחייהם, אולם נאמר גם כי אם הוט" בל ילד בלי הסכמת הוריו, הריהו בכל זאת נוצרי ויש לדאוג שישאר נוצרי, אפילו אם צריך לקחתו מהוריו. "הרי הכנסיה היא אם רחמניה" כתוב בספר החוקים של הכנסיה הקתולית.

לא היה זה המקרה הראשון בהיסטוריה

של בית-המשפט של גרנובל: הוא ציחה לע" צור את אנטואנט ברן, באשמת חטיפת יל" דים.

כעבור עשרה ימים, הוברחו האחים אל מעבר הגבול הספרדי.

נימה גזעית. בינתיים התפתחה מערכה ציבורית ממורגה ראשונה, בעלת נימה גר" עית ברורה. ארגונים יהודיים ולא-יהודיים נרתמו לעזרה. מוריס גרסון, אחד מגדולי עורכי-הדין של צרפת, נשכר, העתירה הער" למית עזרה ויכוחים סוערים. התמונה של חטיפת-נפשות שנצטיירה הזכירה את ימי הביניים, קרנה של הכנסיה הקתולית ירדה לא מעט.

הרבנות הראשות של צרפת התערבה, נפ" תח משא ומתן בינה לבין האפיפיור. אך ה" ילדים נשארו במחבואם הספרדי, על אף כל השמיעות שהופצו עליהם (בין השאר: השמו" עה, שפורסמה נכותרת ראשית של עתון ערב ישראלי, כי אחרי האחים מת). אנטואנט ברן הודיעה כי תעמוד בסירובה עד אשר יפסוק בית הדין העליון הצרפתי בערעור אחרון שהיא הגישה.

לפני שלושה חודשים הגיעו נציגי הרבנות והכנסיה לידי הסכם: הילדים יוחזרו לדו" דתם, יחונכו באוירה גייטרתית בביתו של מג" היג יהודי ידוע בצרפת. לכשיגדלו, ויכלו הילדים להחליט בדרך שירצו ללכת בה. נש" לחה עובדת סוציאלית צרפתית לספרו, ב" מטרה להחזיר את הילדים.

אך שוב נתגלה כי העניין רחוק מסיים. העובדת הסוציאלית הסתובבה באזור הגבול הספרדי-צרפתי, מבלי שייראה כל סימן של הילדים. הרב הראשי של צרפת יצא בהת" קפה חריפה, האשים את הכנסיה בהפרת הסכם, בניהול תככים מחפירים. העניין הלך והחמיר.

עד אשר, בסוף השבוע שעבר, הודיע בית המשפט העליון הצרפתי כי זכותה של ה" גברת רוזנר היא בלתי-עמוקרת: לקבל את האחים פינגלי. האמתלה האחרונה להחזקת הילדים עלי"י ברן נעלמה. השאלה היתה אם, אחרי כל מה שבין והכנסיה עשו, יהיה להם הרצון להכנע.

מקום במטום. יומיים אחר מתן פסק הדין, הופיעו שנים ממנהלי א"על בביתה של משפחת רוזנר בגדרה, בישרו לה כי הילדים הוחזרו כריאים ושלמים לצרפת. הם העמידו לרשותה של יהודית רוזנר מקום טיטה לפאריז, הודיעו כי ישמחו גם למסור כרטיסים לשני הילדים.

בפריז, בינתיים, נפתחו הדיונים על השא" לה: מהי "האווירה הגייטרתית" אשר בה יש להחך את שני הילדים הקתולים השייכים לדת משה.

